

УДК 327.3:316.64

## ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ ПРИКОРДОННИХ ГРОМАД: ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**Пікула М. М.**

Аспірант кафедри міжнародної інформації Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Науковий керівник: доктор політичних наук, професор Юськів Б. М

**Анотація.** Проаналізовано питання транскордонної співпраці громад в умовах формування інформаційного суспільства. Автор констатує, що сучасні інтерактивні комунікаційні технології грають важливу роль у формуванні політичної свідомості мешканців транскордоння. Блоги і соціальні мережі інформують громадськість про події прикордонного життя, формують ціннісні орієнтації та значною мірою визначаючи думки і орієнтації людей, що включені у транскордонне інформаційне-комунікаційне середовище, визначає свідому поведінку. У статті йдеться про позитивні тенденції застосування соціальних мереж, що доводять їх позитивний вплив на формування політичної свідомості

Досліджено відкриті групи соціальних мереж «Вконтакті» і Фейсбук, пов'язані з проблематикою євроінтеграції. З'ясовано, що вони інформують громадськість про євроінтеграційні процеси, формують проєвропейські ціннісні орієнтації та визначають політичні думки і орієнтації людей у політичному просторі. Інформація, поширена завдяки соціальним мережам і блогам, впливає на євроінтеграційну свідомість людей. Проте, оскільки позитивно орієнтованих на ЄС груп не так багато, молодь, зокрема і українська, підпадає під вплив антиінтеграційних новин, міркувань та тверджень. Формування політичної свідомості громад транскордоння з допомогою інтерактивних форм політичної комунікації потребує оволодіння основами мережевої культури.

**Ключові слова:** блог, «Вконтакті», інтерактивність, інформаційне суспільство, політична комунікація, політична свідомість, транскордонне співробітництво, Фейсбук.

**Постановка проблеми.** Транскордонне співробітництво має комплексне, різнопланове і всеосяжне інформаційне-комунікаційне середовище. Важливе місце в ньому грають новітні канали інтерактивної комунікації, характерні саме для мережевого суспільства, які дедалі більше вони входять у міжнародне життя. Сьогодні люди різних країн застосовують для спілкування різні інтерактивні засоби, що ґрунтуються на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях, для того, щоб ділитися інформацією та знаннями, отримувати потрібну інформацію, вчитися в інших людей, шукати однодумців і робити дії, які не під силу зробити поодиноці. Вивчення ролі соціальних мереж у формуванні орієнтацій молоді щодо євроінтеграційних прагнень та формування політичної свідомості прикордонних громад України стає дедалі актуальнішим. Інтернет-комунікації дають можливість отримувати інформацію, яка сприяє позитивному чи негативному становленню до ЄС.

**Метою** нашого дослідження є сучасні інтерактивні комунікаційні технології, що грають важливу роль у формуванні політичної свідомості мешканців транскордоння та формують позиції молодого покоління щодо євроінтеграційних процесів та політики України щодо вступу в ЄС.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Аналізу інтерактивних комунікаційних чинників формування політичної свідомості, зокрема соціальних мереж та блогосфери у політичному просторі сучасного суспільства присвячено порівняно мало праць вітчизняних вчених. Певне значення для роботи над проблемами нашого дослідження мали публікації І. Пиголенко про роль Інтернет-технології у формування ціннісних орієнтацій студентства в умовах інформаційного суспільства; О. Прасюк про використання політичних Інтернет-ПР як засобу впливу на формування електоральної громадської думки та ін.

**Основні результати дослідження.** Інтерактивне Інтернет-спілкування – це обмін повідомленнями в режимі реального часу. Основні напрямки впливу інтерактивної комунікації на формування становлення до ЄС передбачають: отримання інформації з даної проблематики, коректування її у разі необхідності та можливість дискусій для визначення сильних та слабких сторін власних політичних ідей і установок; реалізація певного рівня інтерактивності, який «нагадує розмову двох людей обличчям один до одного» та «може бути індивідуальним до такого ступеня, щоб донести спеціальне повідомлення до кожної людини в середині величезної аудиторії» [цит. по: 3, 397]; забезпечення креативності євроінтеграційної свідомості; глобалізованість соціальних мереж, котрі стають додатковим ресурсом для особистісної самореалізації шляхом створення віртуальних інтеграційних об'єднань з метою не лише обговорення спільних проблем, але й координації спільних дій; обумовлення більшої активності учасників комунікаційного процесу, яка дозволяє вибирати ті повідомлення, що більш відповідають потребам, уподобанням, уявленням; знайомлення з інформацією у зручний час і доповнення її додатковими даними, які можуть бути підтвердженими або спростованими.

На наш погляд, до сучасних інтерактивних комунікаційними технологій, що грають важливу роль у формуванні політичної свідомості мешканців транскордонних регіонів, сьогодні відносяться соціальні мережі, блоги, веб-форуми та чати.

Як відомо, термін застосував вперше в 1954 р. соціолог «Манчестерської школи» Дж. Барнс. Зараз цей термін став активно застосовуватися щодо утворення й підтримки соціальних зв'язків за допомогою мережі Інтернет. Кількість таких соціальних мереж постійно збільшується, у користувачів виникає проблема знаходження перетинань у соціальних зв'язках на різних ресурсах.

Сьогодні існує багато спекуляцій щодо впливу соціальних мереж на життя користувачів, а значить і на процеси формування політичної свідомості. Дехто побоюються, що соціальні мережі зменшують інтенсивність людських відносини й контактів між людьми, підвищуючи соціальну ізоляцію. Інші вважають, що спілкування у соціальних мережах може збагатити і розширити стосунки.

Дослідження американських соціологів<sup>1</sup> виявили кілька позитивних тенденцій застосування соціальних мереж, які доводять їх позитивний вплив на формування політичної свідомості і стосуються, на наш погляд, не лише представників США, але і мешканців «старого світу»:

- користувачі Facebook більше довірливі, ніж інші (науковці виявили, що типовий користувач Інтернет у два рази частіше, ніж інші, відчуває, що людям можна довіряти, зокрема користувач Facebook, що використовує сайт кілька разів у день, на 43% частіше інших інтернет-користувачів і більш, ніж у три рази частіше не інтернет-користувачів відчуває, що більшості людей можна довіряти);

<sup>1</sup> Репрезентативне опитування 2255 дорослих американців щодо використання соціальних мереж у період з жовтня до 20-28 листопада 2010 р., зокрема 1787 інтернет-користувачів, з них 975 користувачів з Facebook, MySpace, LinkedIn і Twitter.

- користувачі Facebook мають більше тісні відносини з іншими людьми: той, хто користується Facebook кілька разів у день, має у середньому на 9% більше близьких контактів у порівнянні з іншими інтернет-користувачами;
- користувачі Facebook одержують більше соціальної підтримки, ніж інші люди: середній американець набрав 75 із 100 по шкалі загальної підтримки, 75 емоційної підтримки (наприклад, одержання консультацій), 76 товариській взаємодії і 75 інструментальної допомоги (наприклад, отримання допомоги, якщо вони хворі);
- користувачі Facebook є набагато більш політично активними, ніж більшість людей: інтернет-користувачі загалом більш, ніж у два рази частіше відвідувати політичні зустрічі, на 78% скоріше пробувати вплинути на чийсь голос, і 53% більш імовірно проголосували або мали намір голосувати. Порівняно з іншими інтернет-користувачами і користувачами інших мереж, ті, хто використовує Facebook кілька разів у день ще у два з половиною рази частіше відвідувати політичний мітинги або збори, 57%, переконували інших і заявляли, що вони будуть голосувати [19].

Для дослідження було обрано відкриту групу у соціальній мережі «Вконтакті» – «Мы против политики США, НАТО, ЕС и ООН! Анти-США» (загальний опис «Група для тих, хто ненавидить США, Європейський Союз і НАТО, хто проти терористичних резолюцій ООН! Ми за вільні незалежні держави») [7], «Третя Українська Республіка», яка діє під гаслом приєднання до ЄС, та сторінку «Україна за ЄС / Українська революція | Євромайдан» (загальний опис відсутній) [8].

Загальний опис першої групи відповідає символіці, що супроводжує її. На титульному фото розміщено підпалені прапори США та прапор ЄС. Це символізує однозначну негативну позицію учасників щодо євроінтеграції, яка чомусь пов'язується зі США та у деяких повідомленнях – з ООН. Що стосується українських груп, вони пропонують за допомогою титульного фото підтримати ЄС (написано – Україна за ЄС, у зірковому колі ЄС – український тризуб на сторінках і другої, і третьої групи; на прапорі Третьої української республіки додано стрічку та слова «пов'яжи стрічку та підтримай європейське майбутнє України»).

Покажемо те, що перша група створена жителями Російської Федерації та має близько 30 тис учасників. На протигагу їй – українська охоплює лише 18 тис. Проте це не головне – основною відмінністю вищевказаних груп є спрямованість новин. Якщо в українській більшості інформації присвячена безпосередньо подіям в Україні, то у наших сусідів окрім подій в Росії розглядаються новини України та світу. Окрім того варто зауважити, що за квітень місяць в групі «Україна за ЄС» не було жодного нового повідомлення, тоді як в іншій – вони постійно оновлюються.

На сторінці групи «Третя Українська Республіка» розміщена пропозиція приєднуватися до групи в інших соціальних мережах: сторінці у Фейсбуці та Google+, веб-сайті – <http://www.3republic.org.ua/u> та каналі YouTube – <https://www.youtube.com/user/tretyarepublika>. На жаль, більшість проаналізованих інших груп у мережі, не містять подібних посилань, що, певним чином, заважає інтеграції учасників проєвроінтеграційних товариств та консолідації інформації, що ними розміщується.

У мережі Фейсбук було виявлено кілька відкритих груп, пов'язаних з проблематикою євроінтеграції. Вони менш чисельні, проте більш різноманітні. Серед них є позитивно орієнтовані на ЄС групи, зокрема, «Євромайдан «Рівняни за ЄС» (1272 учасники) [5], «Я обираю ЄС» (1353 учасники) [10], «Угода з ЄС. Підпиши сам» (1754 учасники), «Громадська ініціатива «Підпису – ЄС» (767 учасники) [4], а також негативно спрямовані, до яких можна віднести групу «Українські націоналісти проти ЄС» (413 учасників) [9].

Своє кредо остання група формулює досить своєрідно: «За Європу – і тому проти антиєвропейського ЄС. За Україну – і тому проти її ворогів». Пояснюють же таке твердження наступним:

1) «ЄС та Європа – те ж саме, і хто за Європу, той за ЄС, і хто проти ЄС, той проти Європи. Ми заявляємо, що ми проти ЄС якраз тому, що ми за Європу».

2) «Існують лише 2 шляхи розвитку – Митний Союз та ЄС. Ми заявляємо, що як Митний Союз, так і ЄС – це глобалістські, антинаціональні проекти які створені великим бізнесом для знищення націй. Ми не визнаємо парадигму «або МС, або ЄС» [8].

Дещо відрізняється від попередніх відкрита група «Луцьк європейський?!» [6], яка створена для обговорення життя і проблем міста Луцька в контексті європейської інтеграції. Учасникам пропонується надавати конкретні пропозиції для здобуття Луцьком статусу привабливого і комфортного європейського міста.

Отже, соціальні мережі інформують громадськість про події і явища політичного життя, формують ціннісні орієнтації та значною мірою визначають політичні думки і орієнтації людей у політичному просторі. Інформація, поширена завдяки соціальним мережам, впливає на євроінтеграційну свідомість людей. Проте, оскільки українці поки що створюють мало позитивно орієнтованих на ЄС груп, молодь, зокрема і українська, буде підпадати під вплив антиінтеграційних новин, міркувань та тверджень.

Сьогодні Інтернет фактично перетворився на своєрідне середовище проживання, де проводиться багато годин життя, існує величезний обсяг інформації, не обмежений національними кордонами, цензурою і, навіть, мовними проблемами (постійне вдосконалення програм-перекладачів дозволяє отримувати мінімальну інформацію практично будь-якою мовою), створюється ілюзія повної свободи слова, інформація. Так, у мережі Фейсбук існує сторінка «Centrum Kompetencji Wschodnich/Centre for Eastern Competences», яка презентує Центр компетенції Схід – мозковий центр, створений 10 квітня 2012р. у Любліні (Польща) з метою активізації транскордонного співробітництва та сприяння взаємному спілкуванню і діалогу Європейського Союзу та Східної Європи. Центр компетенції Схід приділяє зосереджує увагу на семи ключових питаннях: громадянське суспільство, ефективне управління уряду, розвиток культури, наука і освіта, бізнес-зв'язок, соціальні інновації, сталий розвиток [14]

Сторінка польсько-німецького євро регіону «Pro Europa Viadrina» у мережі Фейсбук презентує громади, об'єднані в цей Євро регіон, та його муніципалітети в області: житлово-комунальне господарство, охорони навколишнього середовища, охорони здоров'я (у тому числі в рамках здоров'я місцевого державного фінансування системи), освіти, культури і туризму і громадського транспорту. Тут зацікавлені особи можуть отримати інформацію з різних питань життєдіяльності євро регіону «Pro Europa Viadrina» – проекти та ініціативи, що реалізуються тут, досвід в галузі місцевого самоврядування, співпраці з органами влади, розвиток фізичної культури та спорту, захист пам'яток матеріальної культури тощо [15]

Сторінка польсько-німецько-шведського євро регіону «Pomerania» містить інформацію про його учасників, їхню діяльність у різних сферах взаємодії, а також дві відкриті групи «Siekawostki z regionu» (2328 учасників) та «European Grouping of Territorial Cooperation» (239 учасників) [17]. Була спроба створити сторінки і деяких інших євро регіонів – польсько-чесько-словацького – «Beskidy», проте вона не знайшла значної популярності. Проте мінімальну інформацію про транскордонне співробітництво сторінка містить – електронні адреси сайтів учасників євро регіону, що презентують окремі країни (<http://www.euroregion-beskidy.pl> (Польща); <http://www.euroregion-beskydy.cz> (Чехія);



goregion-beskydy.sk (Словаччина) [16]. Подібна ситуація і зі сторінками у мережі Фейсбук єврорегіонів «Neisse», «Балтика», «Буг» та інші (створені автоматично з матеріалів Вікіпедії).

Важливу роль у формуванні свідомості прикордонних громад грає відкрита група «Euroregionenews» у мережі Фейсбук, спрямована на поширення тільки «хороших новин» з транскордоння: «з вірою в те, що об'єднання культур, послуг та ентузіазму буде сприяти співпраці, взаємодії, дружбі між словенцями, хорватами, австрійцями» [18].

Інтернет-портал єврорегіону «Дніпро» ([www.gomel-region.gov.by](http://www.gomel-region.gov.by)), як зазначали білоруські дослідники, об'єднав інтелектуальний потенціал прикордонних регіонів з метою підвищення ефективності використання різноманітної інформації й відомостей, створивши такі сервіси: форуми, чати, дошки оголошень, електронні архіви, посилання на інтернет-ресурси, обмін банерами. На їх думку, в єдиному інформаційному просторі легше формувати загальний портфель першочергових регіональних завдань (землекористування, прогнозування врожайності, використання водних і лісових ресурсів, екологічного моніторингу, підприємництва й ін.) і розробити методологію й методики їхнього рішення [11, с. 34].

Проект «Сприяння розвитку трансграничного співробітництва між Єврорегіонами Білорусі за допомогою створення й подальшого адміністрування Інтернет-сайту» був розроблений Брестським трансграничним інфоцентром. Його мета – створення російсько-англомовного порталу, де була б розміщена інформація про діяльність кожного єврорегіону, міжнародні програми та проекти, проте, на відміну від попереднього, тут не був передбачений ні форум, ні чат, хоча передбачалась можливість спілкування в електронному форматі його відвідувачів з тими, хто мав його підтримувати. [12].

Інформаційний портал міжрегіонального прикордонного співробітництва (східно-слов'янська вісь транскордонної співпраці) має Форум міжрегіонального прикордонного співробітництва, на якому зараз передбачено кілька основних тем обговорення транскордонної проблематики, зокрема «Третя Школа міжнародної інтеграції і прикордонного співробітництва», «Границя – середовище інновацій: формування розумних прикордонних територій», Єврорегіон «Слобожанщина», «Солідарне суспільство», «Міжнародні наукові школи й конференції міжрегіонального прикордонного співробітництва» тощо [13]. На цьому порталі є посилання на Відкриту групу «Єврорегіон «Слобожанщина» в мережі Вконтате (358 учасники) і Відкриту групу у мережі Фейсбук Інформаційного порталу міжрегіонального прикордонного співробітництва (155 учасники).

Транскордонна проблематика знаходить місце і в такій специфічній формі, як блоги, присвячені її окремим темам. До такого інтерактивного засобу, що може сприяти формуванню політичної свідомості населення прикордонних територій, можна віднести «Блог аніматорів культури Єврорегіону «Німан», який був створений у рамках Міжнародної Літньої Школи менеджерів проектів в області культури й освіти, що працювала в єврорегіоні, що охоплює Гродненську область Білорусі, Підляшське воєводство Польщі, Вільнюський, Алитуський і Марьямпольський повіти Литви, а також 5 районів Калінінградської обл. Росії (Супрасль, Польща, 9-13 серпня 2010 р.) – головною частиною Школи стала розробка й презентація концепцій трансграничних проектів [2].

Блог «Інформаційне Забезпечення Транскордонного Співробітництва» був розроблений і кафедрою міжнародної інформації СНУ імені Лесі Українки для позиціонування і презентації наукових розробок кафедри під час розробки держбюджетної теми з відповідної тематики [1].

Отже, блоги і соціальні мережі інформують громадськість про події прикордонного життя, формують ціннісні орієнтації та значною мірою визначаючи думки і орієнтації

людей, що включені у транскордонне інформаційне-комунікаційне середовище. Інформація, поширена завдяки соціальним мережам, блогам і форумам, впливає на свідомість людей, формує не лише мотивацію та установки, але і визначає свідому поведінку.

Формування політичної свідомості громад транскордоння з допомогою інтерактивних форм політичної комунікації потребує оволодіння основами мережевої культури, яка розглядається як властивість соціально-політичних суб'єктів, що органічно поєднує загальну інформаційну культуру з умінням використовувати мережеві Інтернет-технології для поповнення політичних знань, участі у політичній діяльності та політичній комунікації.

### Список використаної літератури

1. Блог «Інформаційне Забезпечення Транскордонного Співробітництва» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cbckr.tk>.
2. Блог аніматорів культури Євросерегону «Неман [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polibelka.blogspot.com>.
3. Брайант Дженнингз, Томпсон Сузан. Основы воздействия СМИ : Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильяме», 2004. – 432 с.
4. Відкрита група «Громадська ініціатива «Підпису – ЄС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/pidpyseu>.
5. Відкрита група «Євромайдан «Рівняни за ЄС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/groups/229684613867291>.
6. Відкрита група «Луцьк європейський?!» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/groups/LUTSKEURO>.
7. Відкрита група «Мы против политики США, НАТО, ЕС и ООН! Анти-США» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vk.com/againstthewest>.
8. Відкрита група «Україна за ЄС / Українська революція / Євромайдан» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vk.com/ua.europe>.
9. Відкрита група «Українські націоналісти проти ЄС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/ukrajina.ponad.use/>.
10. Відкрита група «Я обираю ЄС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/3republic>.
11. Евросерегон «Днепр» – проблемы развития и функционирования // Материалы Международной конференции. – Чернигов, 11 ноября 2003 года / Управление внешних сношений и внешнеэкономической деятельности. – Чернигов, 2004. – 159 с.
12. Евросерегоны Белоруссии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.beleuroregion.by/index.php?option=com\\_content&view=article&id=47&Itemid=66&lang=ru/](http://www.beleuroregion.by/index.php?option=com_content&view=article&id=47&Itemid=66&lang=ru/).
13. Информационный портал межрегионального приграничного сотрудничества [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euroregion.ru>.
14. Centrum Kompetencji Wschodnich/Centre for Eastern Competences [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/CentrumKompetencjiWschodnich/>.
15. Euroregion «Pro Europa Viadrina» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/euroregionviadrina>.
16. Euroregion Beskidy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/pages/Euroregion-Beskydy/144015575610302?rf=142954209050712>.
17. Euroregion Pomerania [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/euroregion.pomerania>.
18. EuroregioneNews [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/groups/259533362269>.

19. Keith N. Hampton, Lauren Sessions Goulet, Lee Rainie, Kristen Purcell. ProjectSocial networking sites and our lives. – Pew Research Center’s Internet & American Life Project, Washington, 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pewinternet.org/Reports/2011/Technology-and-social-networks.aspx/>.

## THE FORMATION OF POLITICAL CONSCIOUSNESS OF BORDER COMMUNITIES: INTERACTIVE TECHNOLOGY

**Pikula M.**

Post-graduate student International Information Department Lesya Ukrainka Eastern European National University.

Supervisor: Yuskiv B., PhD in political science.

**Abstract.** *Analyzed the issues of cross-border cooperation of communities in the emerging information society. The author notes that modern interactive communication technologies play an important role in shaping the political consciousness of the inhabitants of the cross-border territories. Blogs and social networking sites to inform the public about the events of the cross-border life, form and value orientation is largely determined by the thoughts and orientation of people who are included in the cross-border information and communications environment, define conscious behavior. In this article analyzed the positive trends of social networking applications that prove their positive impact on the political consciousness.*

*Analyzed the open social networking group «Vkontakte» and Facebook – related issues European integration. Found that they inform the public about European integration, form pro-European orientation and values, determine political thought and orientation of people in the political space. The information spread through social networks and blogs, European integration affects people’s minds. However, since the EU positively oriented groups are not so many young people, in particular, and Ukrainian, is influenced by anti-integration of news, views and statements. Formation of political consciousness the cross-border communities through interactive forms of political communication needs in mastering the basics of network culture.*

**Key words:** *blog, «Vkontakte», interactivity, information society, political communication, political consciousness, cross-border cooperation, Facebook.*

### Referances

1. Blog «Informacijne Zabezpechennja Transkordonnogo Spivrobotnictva» [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://www.cbckur.tk/>.
2. Blog animatoriv kul’turi Evroregionu «Neman [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://polibelka.blogspot.com/>
3. Brajant Dzhenningsz, Tompson Suzan. Osnovy vozdejsťvija SMI : Per. s angl. – M.: Izdatel’skij dom «Vil’jame», 2004. – 432 s.
4. Vidkrita grupa «Gromads’ka inicijativa «Pidpisu – YeS» [Electronic resource]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/pidpyseu/>.
5. Vidkrita grupa «Yevromajdan «Rivnjani za ЄS» [Electronic resource]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/groups/229684613867291/>.
6. Vidkrita grupa «Luc’k evropejs’kij?!» [Electronic resource]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/groups/LUTSKEURO/>.
7. Vidkrita grupa «My protiv politiki SShA, NATO, YeS i OON! Anti-SShA» [Electronic resource]. – Режим доступу: <https://vk.com/againstthewest/>.
8. Vidkrita grupa «Ukraina za YeS / Ukrain’s’ka revoljucija Yevromajdan» [Electronic resource]. – Режим доступу: <https://vk.com/ua.europe/>.
9. Vidkrita grupa «Ukrain’s’ki nacionalisti proti YeS» [Electronic resource]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/ukrajina.ponad.use/>.
10. Vidkrita grupa «Ja obiraju YeS » [Electronic resource]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/3republic/>.

11. Evroregion «Dnepr» – problemy razvitiya i funkcionirovaniya // Materialy Mezhdunarodnoj konferencii. – Chernigov, 11 nojabrja 2003 goda / Upravlenie vneshnih snoshenij i vneshnejekonomicheskoj dejatel'nosti. – Chernigov, 2004. – 159 s.
12. Evroregiony Belarusii [Electronic resource]. – Rezhim dostupu: [http://www.beuroregion.by/index.php?option=com\\_content&view=article&id=47&Itemid=66&lang=ru/](http://www.beuroregion.by/index.php?option=com_content&view=article&id=47&Itemid=66&lang=ru/).
13. Informacionnyj portal mezhregional'nogo prigranichnogo sotrudnichestva [Electronic resource]. – Rezhim dostupu: <http://www.euroregion.ru/>.
14. Centrum Kompetencji Wschodnich/Centre for Eastern Competences [Electronic resource]. – Rezhim dostupu: <https://www.facebook.com/CentrumKompetencjiWschodnich/>.
15. Euroregion «Pro Europa Viadrina» [Electronic resource]. – Rezhim dostupu: <https://www.facebook.com/euroregionviadrina/>.
16. Euroregion Beskidy [Electronic resource]. – Rezhim dostupu: <https://www.facebook.com/pages/Euroregion-Beskydy/144015575610302?rf=142954209050712/>.
17. Euroregion Pomerania [Electronic resource]. – Rezhim dostupu: <https://www.facebook.com/euroregion.pomerania/>.
18. EuroregioneNews [Electronic resource]. – Rezhim dostupu: <https://www.facebook.com/groups/259533362269/>.
19. Keith N. Hampton, Lauren Sessions Goulet, Lee Rainie, Kristen Purcell. ProjectSocial networking sites and our lives. – Pew Research Center's Internet & American Life Project, Washington, 2011. – [Electronic resource]. – Rezhim dostupu: <http://pewinternet.org/Reports/2011/Technology-and-social-networks.aspx/>.

## ФОРМИРОВАНИИ ПОЛИТИЧЕСКОГО СОЗНАНИЯ ПОГРАНИЧНЫХ ОБЩИН: ИНТЕРАКТИВНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ

**Пикула Н. Н.**

Аспирант кафедры международной информации Восточноевропейского национального университета имени Леси Украинки.

Научный руководитель: доктор политических наук, профессор Юськив Б. М.

**Аннотация.** Проанализировано вопросы трансграничного сотрудничества общин в условиях формирования информационного общества. Автор констатирует, что современные интерактивные коммуникационные технологии играют важную роль в формировании политического сознания жителей транскордонья. Блоги и социальные сети информируют общественность о событиях пограничной жизни, формируют ценностные ориентации и в значительной мере определяют мысли и ориентации людей, которые включены в трансграничную информационно-коммуникационную среду, определяют сознательное поведение. В статье речь идет о положительных тенденциях применения социальных сетей, которые доказывают их положительное влияние на политическое сознание

Исследованы открытые группы социальных сетей «Вконтакте» и Фейсбук, связанные с проблематикой евроинтеграции. Выяснено, что они информируют общественность об европейской интеграции, формируют проевропейские ценностные ориентации и определяют политические мысли и ориентации людей в политическом пространстве. Информация, распространенная благодаря социальным сетям и блогам, влияет на евроинтеграционное сознание людей. Тем не менее, поскольку положительно ориентированных на ЕС групп не так много, молодежь, в частности и украинская, подвергается влиянию антиинтеграционных новостей, соображений и утверждений. Формирование политического сознания общин транскордонья с помощью интерактивных форм политической коммуникации нуждается в овладении основами сетевой культуры.

**Ключевые слова:** блог, «Вконтакте», интерактивность, информационное общество, политическая коммуникация, политическое сознание, трансграничное сотрудничество, Фейсбук.